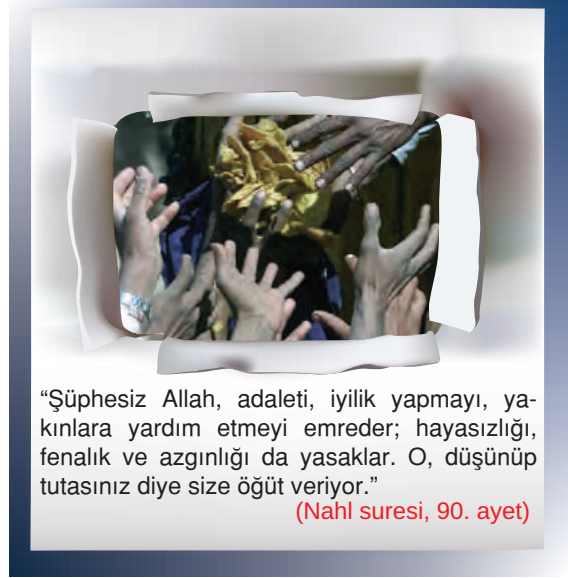

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Hakkı Gözetmedeki Hassasiyeti

Peygamberimiz, her konuda olduğu gibi adalet konusunda da çok hassas davranmıştır. Gençliğinden itibaren insanlar Hz. Muhammed'in adaletine güvenmiş ve onun hakemliğine başvurmuştur. O, kız ve erkek çocuklar arasında ayırım yapmamış, bu ayrımı yapanlara da, "Çocuklarınız arasında adaleti uygulayınız." diyerek uyarıda bulunmuştur.

"Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder; hayasızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor."

(Nahl suresi, 90. ayet)

Yüce Allah adalet ve adil olmanın önemi ile ilgili şu şekilde buyurmaktadır:

"Ey iman edenler! Adaleti titizlikle ayakta tutan, kendiniz, ana babanız ve yakınlarınızın aleyhine de olsa Allah için şahitlik eden kimseler olun. (Haklarında şahitlik ettikleriniz) zengin olsunlar fakir olsunlar, Allah onlara sizden daha yakındır. Hislerinize uyup adaletten sapmayın, (şahitliği) eğip büker (doğru şahitlik etmez) yahut şahitlik etmekten kaçınırsanız (biliniz ki) Allah yaptıklarınızdan haberdardır. "

(Nisâ suresi, 135. Ayet)

HATIRLAYALIM

Adalet, hak yol üzerinde dosdoğru olmak, dinin emir ve yasaklarına uymak, haklıya hakkını, haksıza cezasını vermek, suç ve ceza oranına dikkat etmektir.

Konuyla ilgili ayet ve hadis:

"Ey inananlar! Allah için adaletle şahitlik edenler olun. Bir topluluğa karşı duyduğunuz kin sizi adaletten saptırmamasın. Adil davranın, takvaya yakışan budur. Allah'tan korkun, kuşkusuz Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

(Mâide suresi, 8. ayet)

"Güçsüzün, incindiği ve hakkını alamadığı bir toplum yücelemez."

(Hadis)

"Onların arasında hükmettiğin zaman adaletle karar ver. Allah adaletli davrananları sever."

(Maide suresi, 42. ayet)

Hiz. Muhammed (s.a.v.) Hakkı ve Adaleti G zetirdi

Hak ve adaletin olmadığı toplumda ne tür olumsuzluklar yaşanır?

Hiz. Muhammed, yaşamında daima adaleti ilke edinmiştir. Hakkı gözetirken, adaleti uygularken insanlar arasında fark gözetmemiştir. O, ilah  emirler doğrultusunda hareket etmiştir.

Bir toplum sevgiyle kaynaşır, adaletle ayakta durur. Haksızlık ve adaletsizlik toplumlarda huzursuzluğa yol açar. Kur'an-ı Kerim'de Hiz. Peygamberin dosdoğru olması ve insanlar arasında adaleti gerçekleştirmesi emredilmiştir.¹ Allah Resulü adaleti gerçekleştirmek için herkesin hakkını korumaya çalışmıştır.

Yüce Allah, Mâide suresinin 8. ayetinde hak ve adaletle ilgili şöyle buyurur: **“Ey inananlar! Allah için adaletle şahitlik edenler olun. Bir topluluğa karşı duyduğunuz kin sizi adaletten saptırmassın. Adil davranın, takvaya yakışan budur. Allah'tan korkun, kuşkusuz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.”**

Allah Resulü, hak ve adaletle ilgili ilah  emirleri bir taraftan insanlara tebliğ ederken bir taraftan da bunları kendi hayatında uygulamaya koymuştur. Bu emirleri insanlara bildirmekle görevli olan Hiz. Muhammed insanlara örnek olmuştur.

PAYLAşALIM

“Güçsüzün, incindiği ve hakkını alamadığı bir toplum y celemez.”

İbni Mace, Sadakat, 17.

“Yer ve gökler adaletle ayakta durmaktadır.”

Ebu Davut, Büyu', 34.

Yukarıdaki hadislerde vurgulanan ortak düşünce hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

SINAVLARDA ÇIKMIŞ SORULAR

Örnek 1

Hiz. Muhammed (sav.), mescitte arkadaşlarıyla oturuyordu. Biraz sonra bir arkadaşının oğlu babasının yanına geldi. Adam, oğlunu öpüp dizine oturttu. Bir süre sonra bu kez adamın kızı geldi. Onu ise hemen yanında bir yere oturttu. Bunun üzerine Hiz. Muhammed (sav.) "ikisi ikisini bir tutsana." buyurarak onu uyardı.

Bu olayda Hiz. Muhammed'in (sav.) tavsiye ettiğı değer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabır
- B) Adalet
- C) Güven
- D) Hoşgörü

Çözüm

Peygamberimiz yukarıdaki olayda "Çocukların ikisini bir tutsana." buyurarak o kişiye adaletli olmasını tavsiye etmiştir. Buna göre doğru cevap B seçeneğı olmalıdır.

Örnek 2

Hiz. Muhammed (sav.) vefatından kısa bir süre önce arkadaşlarını toplayarak onlara "Şayet birinize karşı bir hatam varsa, kimi incittiysem, kimin malına veya canına herhangi bir biçimde zararım dokunmuşsa gelsin benden hakkını alsın." Demişti.

Hiz. Muhammed (sav.) bu davranışı ile hangi ahlaki değere verdiği önemi göstermiştir.

- A) Affedicilik
- B) Hoşgörü
- C) Cesaret
- D) Hakkı gözetmek

Çözüm

Peygamber Efendimiz vefatından önce; kime karşı hatam varsa, kimi incittiysem, kimin malına veya canına herhangi bir şekilde zararım dokunmuşsa gelsin benden hakkını alsın, diyerek hakkı gözettiğini göstermektedir. Buna göre doğru cevabımız D seçeneğı olmalıdır.

Örnek 3

Hiz. Peygamber, Veda Hutbesi'nde "... Ey insanlar Rabbiniz birdir, atanız da birdir, hepiniz Adem'in çocuklarıdır. Adem ise topraktır. Allah katında en kıymetli olanınız, O'ndan en çok sakınanınızdır. Arap'ın Arap olmayana bir üstünlüğü yoktur." Buyurmuştur.

Bu metinden Hiz. Peygamber'in aşağıdaki özelliklerinden hangisine ulaşamaz?

- A) Sabırlı olması
- B) İnsana değer vermesi
- C) Hakkı gözetmesi
- D) Uyarıcı olması

Çözüm

Peygamberimizin Veda Hutbesi'nin bir bölümü verilen soruda; peygamberimizin insana değer vermesi, hakkı gözetmesi ve uyarı olmasıyla ilgili özelliklerini çıkarabiliriz. Fakat sadece bu metinden sabırlı olmasını çıkartamayız. Buna göre doğru cevabımız da A olması gerekmektedir.

Örnek 4

Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlış verilmiştir?

HADİS	HEDEF DAVRANIŞ
A) "Bizi aldatan bizden değildir."	Güvenilir olmak
B) "İki günü birbirine eşit olan aldanmıştır."	Kendini geliştirmek
C) "Merhamet edenlere Allah da merhamet eder."	Affedicilik
D) "En hayırlınız insanlara faydalı olanınızdır."	Hakkı gözetmek

Çözüm

Soruda verilen hadis-hedef davranış eşleştirmelerinden D seçeneğindeki "En hayırlınız insanlara faydalı olanınızdır." hadisi insanlara değer vermeye ilgilidir. Buna göre doğru cevabımız D seçeneğı olmalıdır.

ETKİNLİKLER

1. Aşağıdaki yazılı sorularını cevaplayınız.

- a. Hz. Muhammed'in "Muhammed'ül-Emin" olarak tanınmasının nedenini belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- b. İslamiyet'in bilim ve bilgiye verdiği öneme örnekler veriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Aşağıdaki bilgilerin ilgili olduğu alanı ✓ sembolü ile işaretleyiniz.

	Merhamet	Doğruluk
a. Hz. Muhammed torunlarını kucağına alarak severdi.		
b. Hz. Muhammed eksik tartanları uyarırdı.		
c. Hz. Muhammed hayvanlara iyi davranırdı.		
d. Hz. Muhammed yalancı şahitliğe karşı çıkmıştır.		

3. Aşağıdaki soruların cevaplarına ait kelimelerin harfleri, karıştırılarak verilmiştir. Bu harfleri doğru sıraya koyarak boşluklara yazınız.

a. Acıma duygusu. EAHMERMT	b. Farklılıklara saygı duyma. ÜRŞHOGÖ	c. Dayanma gücü. IBSAR	d. Peygamberimizin bir özelliği. EASCERT
-------------------------------	---	---------------------------	--

4. Aşağıdaki eksik cümleleri, karşılarındaki iki ifadeden uygun olanla tamamlayınız. Uygun ifadenin başındaki kutuya ✓ işareti koyunuz.

a. Toplumda adalet olursa	sorunlar artar.	b. Sabrın sonu	selamettir.
	sorunlar azalır.		cehalettir.
c. Toplumda hoşgörü olursa	sorunlar artar.	d. Hz. Muhammed	merhametlidir.
	sorunlar azalır.		ayrımcıdır.

ETKİNLİKLER

5. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız.

a) Peygamberimizin hayatından hakkı ve adaleti gözetmesiyle ilgili bir örnek anlatınız?

b) Adaletin olmadığı toplumlarda ne tür olumsuzluklar yaşanır, açıklayınız?

c) “Başarıya ulaşmada cesaret ve kararlılığın önemi nedir, açıklayınız?”

d) “Yer ve gökler adaletle ayakta durmaktadır.” Peygamberimizin bu sözünü açıklayınız?

6. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara “D” yanlış olanlara “Y” işareti koyunuz.

	D	Y
Hiz. Peygamber yaşamında daima adaleti ilke edinmiştir.	☐	☐
Hakkı gözetmek demek, adil olmak, her hak sahibine hakkını vermek demektir.	☐	☐
Hiz. Peygamberin en belirgin özelliklerinden biri de insanlar arasında ayrım gözetmemesi hakkı ve adaleti gözetmede çok titiz olmasıdır.	☐	☐
Hiz. Peygamber hakkı ve adaleti ilke edinirken insanlar arasında fark gözetmiştir.	☐	☐
Başkalarıyla fikir alışverişinde bulunmaya “adalet” denir.	☐	☐
Bir toplum sevgiyle kaynaşır, adaletle ayakta durur.	☐	☐
Kur'an-ı Kerim'de yer alan adaletli olmakla ilgili uyarılar, doğrudan Hiz. Peygamberin sözlerine ve uygulamalarına yansımıştır.	☐	☐

ETKİNLİKLER

7. Aşağıdaki boşlukları panodaki uygun olan sözcüklerle doldurunuz.

- a) Hz. Peygamber hayatı boyunca adaletli davranmış ve her türlü haksızlıktan kaçınmıştır. Kâbe Olayı'nda hakem olması ve gençliğinde Hilful Fudul (Erdemliler Hareketi) topluluğuna katılması, onun ve adaletle önem verdiğini göstermektedir.
- b) Peygamberimiz yaşamı boyunca hakkı gözetmede çok hassas davranmış ve konuyla ilgili bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur: "Yer ve gökler ayakta durmaktadır."
- c) Peygamberimiz haksızlığa asla tahammül edemez, karşısında susan kişiyi dilsiz şeytan olmakla nitelendirir, onun bu halini beğenmezdi. Görev başına getirdiği insanlara adaletli ve hoşgörülü olmalarını emrederdi.
- d) her hak sahibine hakkını vermektir.
- e) Hz. Peygamber hak ve adalet konusunda hiç kimseye en küçüktanınamıştır.
- f) Bedir savaşında alınan esirler arasında Peygamberimizin henüz Müslüman olmayan amcası Ab-bas da vardı. Esirler fidye vererek esirlikten kurtuluyorlardı. Bazı kişiler "Peygamberimizin amcasıdır." diyerek Abbas'ın istediler. Peygamberimiz "Hayır, böyle bir şey olamaz. Onun ödemek zorunda olduğu fidyenin bir dirhemi bile bağışlanamaz." dedi.

8. Aşağıdaki soruların karşısına cevabı evet ise "✓" işareti, hayır ise "X" işareti koyunuz.

Peygamberimizin gençliğinde "Hilfu'l-Fudul" adlı bir cemiyete katılması onun hakka ve adaletle önem verdiğini gösterir mi? ☐

Hz. Peygamber zengin fakir ayrımı yapmadan insanlara hakkını teslim edip, adaletle davranılmasını mı emretmiştir? ☐

Tarihte adaletsiz toplumlar uzun süre ayakta kalamamışlar mıdır? ☐

Peygamberimizin topluda zengin ve soylu bir kişi suç işlediğinde ona ceza vermekten kaçınırmıydı? ☐

Peygamberimiz sadece Müslüman olanlara karşı mı adil davranmıştır? ☐

Adalet, bir konuda uzman kişilerle görüş alışverişinde bulunmak mıdır? ☐

Peygamberimiz "Suç işleyen kızım Fatıma'da olsa cezalandırırım" demesi onun hoşgörülü olduğunu mu gösterir? ☐

Yüce Allah bizden adil olmamızı mı istemektedir? ☐

Peygamberimizin erkek çocuklarına kızlara göre ayrıcalık mı tanırdı? ☐

Daha Fazla İçin Tıkla

onurhoca-dkabakademi.com

